

Trpko sosedstvo oz. odnosi med SSk in DS

ZAČETKI

Na nastanek Demokratske stranke sem od vsega začetka gledal z velikim zanimanjem. Šlo je za ambiciozen in hkrati pogumen načrt, ki naj bi v italijanski družbi privedel do premostitve določenih delitev iz časa hladne vojne in s tem italijanski družbi ponudil primer trdne in volilno konsistentne politične stranke. Cilj, ki so si ga bili postavili njeni utemeljitelji, je bil ustanovitev moderne vsedrjavne reformistične stranke, ki naj bi se zgledovala pri modelu ameriških Demokratov in z različnimi odtenki tudi po britanskih Laburistih in nemških socialdemokratih. V času prvih primarnih volitev leta 2007 sem podprl takratnega najmlajšega kandidata za vsedrjavnega tajnika Enrica Letto (naposled je zmagal Veltroni...) in na deželni ravni njegovega sodelavca Francesca Russa (naposled je zmagal Zvech...), saj sem verjel, da bosta dve mladi in izobraženi, hkrati pa tudi politično že dokaj izkušeni osebi najboljša popotnica novemu italijanskemu političnemu subjektu.

ZAŠKRIPA...

Kmalu je prišla prva hladna prha, ko so se vidni zastopniki nove stranke (poslanec Violante in drugi) v parlamentarni komisiji za ustavna vprašanja opredelili proti novemu deželnemu statutu FJK, ki je vnašal pomembne novosti na področju poudarjanja večjezičnosti in tudi upravne avtonomije. Skoraj sočasno se je poslanec Maran zaganjal proti ravnokar odobrenemu deželnemu zakonu za Furlane. Odgovoril sem z odprtim pismom vodstvu stranke (na katero ni bilo nikdar odgovora...) in z zamrznitvijo svoje izvolitve v začasno pokrajinsko skupščino in občinsko vodstvo Demokratske stranke. Bilo je novembra 2007. Otoplitve ni bilo več. Pravzaprav so se razlogi za skepso iz leta v leto še utrjevali.

Medtem sem bil spomladi 2008 izvoljen za deželnega svetnika na listi Slovenske skupnosti, ki je na osnovi novega deželnega volilnega zakona sklenila volilno-politični dogovor z Demokratsko stranko. Sporazum, na osnovi katerega sedim v 17-članski deželni svetniški skupini DS, ki jo vodi Gianfranco Moretton, se, žal, ni razvil po nakazanih smernicah. Odnosi med vodstvom SSk in DS so bolj sporadičnega značaja. Tudi poskus, da bi za utrditev sodelovanja med obema strankama omogočili načelo dvojnih izkaznic SSk-DS, se ni obnesel in je mene osebno stal medijsko gonjo sredi lanskega poletja.

UPRAVNE VOLITVE IN NEURESNIČENA PRICAKOVANJA

Dejstvo je, da se, razen redkih primerov, pot upravno-političnega sodelovanja ni razvila v pravo smer. Odgovornosti niso vedno jasno razpoznavne. Navedel pa bom le nekaj elementov. Slovenska skupnost je pred lanskimi občinskimi volitvami pravočasno ponudila preizkušena modela skupnega upravljanja občin Repentabor in Dolina kot možno pot za vse narodno mešane oz. dvojezične občine. To se ni uresničilo. Leve komponente v Sovodnjah, Doberdolu in v Zgoniku so odklonile vsako možnost volilne povezave ali vsaj dogovora. Za to odločitvijo so stali vidni (k sreči ne vsi, a bili so odločilni) predstavniki snujoče se slovenske koordinacije DS. Tako so bile liste in županski kandidati SSk skoraj povsod antagonisti Demokratske stranke oz. njenih kandidatov. Zato danes tako ali drugače skupaj upravljamo le občine Repentabor, Dolina in Milje ter Pokrajini Gorica in Trst. Skupne opozicijske klopi delimo v deželni svet in v tržaškem, devinsko-nabrežinskem ter goriškem občinskem svetu. Zaradi navedenega stanja je naposled padla v vodo tudi zamisel o skupnem upravljanju v Števerjanu. Stranka in volivci SSk so v številnih priložnostih podprli kandidate DS, nenazadnje pri izvolitvi parlamentarcev. Kaj pa obratno?

GLASOVI NA TOBOGANU

V nekaj letih je DS na vsedrjavnem nivoju od volitev do volitev postopno, a nezadržno izgubila kar nekaj milijonov glasov in z njimi velik del javnih uprav, ki jih je tako osvojila desna sredina. Neuspehi so še poglobili pubertetno krizo stranke, ki se ni dovolj jasno profilirala in v kateri se očitno nista nikdar spojili dve glavni duši, se pravi sredinsko-katoliška in levičarsko-laična. Spori in zaostrovanja so na dnevnem redu in občutek je, da se celo stopnjujejo. Naša deželna stvarnost ni izjema. Naj navedem močna trenja zlasti v odnosih med strankino deželno svetniško skupino in deželno tajnico, ki je bila še lani izvoljena s prečno podporo že omenjenih različnih političnih duš.

POTREBUJEMO TRDNE PARTNERJE

Rekli boste, da se nas vse to ne tiče. Pa se nas. Zgodovina zadnjih 35 let nas to uči. Samostojna in izrazito narodno profilirana lokalna stranka,

kakršna je Slovenska skupnost, nujno vedno potrebuje trdna in jasna partnerstva s strankami širšega teritorialnega dometa. Potrebujemo resne politične partnerje, da se z njimi dnevno soočamo glede potreb in prioritete naše skupnosti in teritorija, ki nam je domač. Potrebujemo zaveznitva in podpore, da uresničimo cilje, ki so koristni skupnosti in prostoru, kjer živimo. Prav tako je pomembno, da imamo tudi v Rimu glasnike in zagovornike naših pogledov. To, da se DS rahlja na vseh nivojih, pomeni, da je tudi naša naveza pod vprašajem.

Kot stranka in kot javni upravitelji, ki smo bili izvoljeni na njenih listah, pozorno in z nemajhno zaskrbljenostjo sledimo razvoju dogodkov v pričakovanju in upanju, da bo Demokratska stranka vendarle zedinila svoje najboljše sile in našla svojo pot, utrdila svojo začetno široko identiteto (najbolj kritični so danes številni vidni predstavniki nekdanje Marjetice in Ljudske stranke, ki se v novih razmerah čutijo zapostavljene) in s tem vzpostavila dragoceno vlogo v italijanski družbi, kjer smo tudi mi doma.

NOVI SCENARIJI

Razpad Demokratske stranke bi privedel do nemajhnega kaosa v vsej levi sredini. Že res, da tudi na desni ni vse idilično – a tam je gospodar, ki po potrebi krepko udari po mizi. Ko bi prišlo danes ponovno do razcepitve največje stranke leve sredine, bi to privedlo do novih premikov tudi na italijanski politični sredini, kjer se ta trenutek gnete kar nekaj več ali manj zaznavnih političnih subjektov. Vse to bi posledično tudi nas prisililo v odpiranje novih političnih omizij na osnovi spreminjajoče se splošne politične slike.

Zaenkrat pa bodimo optimisti in prepričano navijajmo, da se bo kljub »trpkemu sosedstvu« (izraz je izposojen) v Demokratski stranki vendarle uveljavil nov politični kader, ki bo sposoben za upravljanje sila zapletene realnosti in bo ponovno dobil pot do italijanskih volivcev, ki so se razočarano oddaljili. Bližajoče se prihodnje upravne volitve (spomladi 2011) pa nam ne dajejo veliko časa.

Igor Gabrovec

Naslednja številka glasila Slovenske skupnosti bo izšla konec septembra. Vsem članom, prijateljem in somišljenikom želimo veliko sproščenih in prijetnih počitniških dni!

Nova trasa petega koridorja po (in pod) občino Devin-Nabrežina

V sredo 9. junija se je v dvorani športnega centra v Vižovljah odvijala izredna seja občinskega sveta, ki je bila namenjena predstavitvi novega pred-načrta trase za 5. koridor.

Kraj in ura (15.00) sta bili namenoma izbrani zato, da bi se predstavitev udeležilo čim večje število naših občanov. Občinsko tajništvo je tudi izdalo tiskovno poročilo v obliki obvestila za javnost, ki ga je italijanski krajevni dnevnik objavil, slovenski pa ne. Res škoda, saj so zemljišča in vasi, kjer bo koridor speljan, večinoma slovenska.

Predstavitve je pripravil in predstavil geolog Comin, ki se pri italijanskih železnicah ukvarja z načrtovanjem in modernizacijo železniških prog.

V želji da bi železniška družba ponudila alternativo prejšnjemu projektu, ki je v vseh pogledih pretiran in nerealen, se je devinsko-nabrežinska levo-sredinska opozicija resno angažirala; s pomočjo svetnika Lorenza Corigliana je tudi prišla v stik s projektanti in jih seznanila s problemi, ki bi jih povzročila gradnja tako zamišljenega koridorja.

Železniški koridor bo v glavnem služil za tovarni promet in bo zato imel karakteristike visoke tovarne kapacitete ter ne bo zgrajen za visoke hitrosti. Taka trasa ima lahko več ovinkov, zato se lahko tudi izogne vasem jamam, dolinam in drugim oviram.

V prvi fazi gradnje 5. koridorja je na podlagi analize podatkov o sedanjih pretovornih v Tržaškem pristanišču jasno, da že obstoječe železniško omrežje popolnoma zadošča oziroma presega tako kapaciteto.

Za podvojitve sedanje prevozne kapacitete je predvidena izgradnja podvozov ali nadvozov na železniškem križišču v Ronkah, kjer bi tako

brez zastojev potekal promet v smeri Vidma in Benetk. Poleg tega so predvideni ukinitve postaje v Grljanu in še nekateri drugi posegi na obstoječi progi.

Šele končna faza projekta predvideva novo podzemno progo. Načrt naj bi bil pripravljen že v kratkem, saj bodo v nasprotnem primeru italijanske železnice izgubile evropska finančna sredstva. Predvidena sta dva tunela: prvi bi bil izpeljan iz Ronke do nabrežinske postaje, drugi pa bi nabrežinsko postajo na najbližji in ugodnejši točki povezal z obalno progo za Trst. Povezava z Divačo pa bi ostala nespremenjena.

Nabrežina naj bi bilo torej križišče za tiste konvoje, ki bodo preko Opčin ali preko podzemne povezave iz obmorske proge prihajali iz Trsta, in za tiste, ki bodo preko Opčin prihajali iz Slovenije, seveda pa tudi za promet, ki bo prihajal po sedanjih mostovih iz Tržiča in Trsta.

Podzemna proga Ronke-Nabrežina bo po novem potekala južno od Medje vasi, se pravi pod Grmado, južno od Cerovelj, med Mavhinjami in Vižovljami, med Slivnem in Šempolajem ter bo na koncu prišla na dan pred nabrežinsko postajo.

Podzemna proga Nabrežina - Trst bo potekala v smeri proti Križu in se nato spojila z obalno progo za Trst.

Nimamo še točno zarisanih tras: le-te bodo lahko dokončne šele po zaključeni pripravljalni fazi, kjer so predvidene vse študije o kraškem podzemlju, vključno s sondažo določenih točk na terenu.

Največ škode bodo ta dela povzročila na območju prehodov iz podzemne trase na površje. Ti bodo merili nekaj stotin metrov, ker znaša dovoljeni maksimalni naklon za železniške proge le 12 promilov (tisočink).

Občina bo morala zahtevati, da se ta del trase prekrije, da se omogoči ponovno rast drevja in grmovja ter seveda neoviran prehod ljudi ter živali.

V svojem posegu v razpravo sem zahteval, da se protivrednost kot odškodnino porabi na območju vasi, kjer bo potekala trasa in ne za investicije v nekem nedoločenem delu občine. Obenem sem zahteval, da se razlaščenec izplača vsote po realni najvišji tržni ceni razlaščenih zemljišč.

Predstavniki železnice so obljubili, da se bodo o tem, kako uporabiti izkopani material in kako ga odvažati iz gradbišča, pravočasno zmenili z Občino.

Nedorečenosti, ki zadevajo marsikateri pogled celotnega načrta, je še veliko. Posebno pozornost moramo nameniti vplivu zlasti podzemne trase na naše vasi in na interese ljudi, ki tu živijo, delajo in so lastniki zemljiških parcel. Stranka Slovenske skupnosti bo v ta namen sestavila posebno delovno skupino, ki naj tudi usmerja delo in odločitve naših izvoljenih predstavnikov na vseh nivojih, zato da ne bi prišlo do presenečenj.

Edvin Forčič

ZA ZDRUŽENO DVOJEZIČNO ŠOLO V ŠPETRU

Minulega 18. junija se je okoli 500 ljudi odzvalo vabilu križnega odbora staršev, da se zberejo v Špetru in izrazijo nezadovoljstvo, da še vedno ni rešeno vprašanje primernih prostorov za dvojezično šolo, potem ko se je moralo 221 otrok skupaj s svojimi učitelji iz varnostnih razlogov pred kratkim zapustiti staro poslopje. V dolgem sprevodu so krenili od špeterske cerkve do županstva in s številnimi transparenti opozarjali javnost in pristojne oblasti, da je treba vprašanje čim prej pravično in zadovoljivo rešiti, saj gre za temeljno izobraževanje beneških otrok v obeh jezikih, to se pravi v italijanskem in slovenskem, kakor zahtevajo današnje razmere in sodobne didaktične metode, ki se uveljavljajo v evropskem prostoru.

Pristojne občinske in šolske oblasti niso doslej predlagale zadovoljive rešitve, temveč proti vsem sodobnim načelom zagovarjajo razmestitev raznih oddelkov in razredov v različne kraje in poslopja. Iz celotnega dogajanja ima človek vtis, da vsaj nekateri politični dejavniki želijo razpršiti poučevanje otrok v več krajev, kar ustvarja poleg pedagoških težav tudi probleme

s prevozom učencev in tesno sodelovanje med različnimi šolskimi oddelki (vrta, osnovne šole in nižje srednje šole) in bi za prizadete občine predstavljalo nove stroške.

Kar se je 18. junija zgodilo v Benečiji, je resnični zgodovinski dogodek v odločno obrambo pridobljenih pravic na področju izobraževanja, kulturnih vrednot in enakopravnosti. Beneški ljudje so imeli v preteklosti dovolj ideoloških nasprotij, zato želijo usmeriti napore v bodočnost brez vsakršnih diskriminacij. Benečani so obenem dokazali, da so odločni braniti pravico do ohranitve in razvoja dvojezičnega vzgojno – izobraževalnega modela, ki se je izkazal za učinkovitega na področju Benečije.

Zborovalce oziroma protestnike so na omenjenem shodu nagovorili predstavniki staršev, med temi Elena Domenis in Paolo Dreossi, ter predsednik zavojskega sveta Miha Coren, ki je poudaril, da „naši otroci morajo biti naša prioriteta,“ in izrazil prepričanje, da bodo Benečani ohranili to, kar so s trdom pridobili v zadnjih letih. V imenu profesorjev je spregovoril Igor Tul.

Alojz Tul

O naši organiziranosti

Model organiziranosti slovenske skupnosti v Italiji je že dolga leta predmet velikih debat, predvsem znotraj krovnih organizacij. Od znamenite programske konference dalje poslušamo v bistvu vsako leto vedno znova isti refren in sicer: v manjšini moramo črtati dvojnice, potrebna je reorganizacija ipd....

Lepo zveneče besede, ki bodo verjetno v luči ekonomske krize v naslednjih letih nedvomno predmet nadaljnjih debat, a ki so do danes, žal, le besede, ki so izrečene brez vsakršne razvojne vizije za našo skupnost. Razumeti jih moramo predvsem kot poizkus, da bi en del manjšine (beri levi) znižal stroške svojega poslovanja na račun drugega (beri desni). Pomanjkanje razvojne vizije pa je, kljub velikim proglasom, očitno.

Dejstvo je, da je bilo v zadnjih desetih letih edino vodilo naše skupnosti to, da smo reševali ustanove - „stebre“ naše organiziranosti, ne da bi se sploh vprašali, če so ti „stebri“ za našo skupnost potrebni. Manjšinski stroj se je mobiliziral le, ko je kaka izmed naših velikih ustanov zašla v krizo. Tedaj so se vsi, levi in desni, aktivirali zato, da bi skupnost ohranila „položaje“ na terenu. Pri tem pa se nihče ni vprašal, če je tako početje za skupnost koristno, ali pa, če to koristi le nekaterim delom naše skupnosti, na račun drugih manjših členov naše organiziranosti, ki so šibkejši.

O tem vprašanju se danes, žal, zelo malo govori, čeprav je to nedvomno izvirni greh manjšinske krize, ki ji naša civilna družba ne more biti kos. Naši krovni organizaciji (tako SSO kot tudi SKGZ) sta namreč bolj ali manj piramidno zastavljeni organizaciji in odražata predvsem interese svojih članic, v veliki meri tistih večjih, ki imajo zaradi volilnih mehanizmov veliko besedo pri imenovanju vodstev. Prav zaradi tega vodstva krovnih organizacij imajo le malo vpliva na delovanje velikih članic, saj so od njih odvisna.

To pomeni, da, ko govorimo o demokratični organiziranosti naše civilne družbe in o demokratično izvoljenih vodstvih, ne smemo nikoli pozabiti, da govorimo o demokraciji, ki odraža voljo društev in ustanov, ne pa neposredne volje ljudi, ki naj bi vodstvu dala neposreden mandat, da bi skupnost predstavljalo. Prav zaradi tega naši dve krovni organizaciji, ki sicer dokaj uspešno skrbita za svoje članice, s težavo interpretirata voljo naših ljudi in s težavo razumeta potrebe tistih, ki v večkrat okostenelih društvenih strukturah nimajo svojega prostora.

Zaradi tega pa se manjšinski prostor krči in manjšinska prisotnost ostaja zanemarljiva predvsem pri nekaterih temah, kot so teritorij in njegov razvoj, šolstvo, javna uprava, sociala ipd.. Vse bolj jasno postaja torej, da je danes vloga krovnih organizacij omejena in kakršna koli reforma v manjšini, ki bi šla v smer povečevanja vloge krovnih organizacij, bi bila zgrešena. Zgodilo bi se namreč le to, da bi dali še večjo težo nekaterim velikim članicam ali v najboljšem primeru društvom, ki bi pa logično naprej zagovarjali zgolj interese samih sebe, kar pa ne gre enačiti z interesi narodne skupnosti, saj društva predstavljajo le delno narodno skupnost. Za interese narodne skupnosti bi pa moral skrbeti politični organ in to na osnovi jasnega mandata, ki mu ga zapajo volivci. Če se torej želimo pogovarjati o reformi manjšine, bi bilo dobro, da bi začeli od tukaj, vse ostalo je nekoristno.

Peter Černic

Damjan Terpin, David Grinovero, Julijan Čavdek in Miloš Čotar so se 18.6.2010 udeležili manifestacije za špetersko šolo, ki je potekala od cerkve do občinske stavbe v Špetru. Med govorniki je bil tudi Miha Koren.

Ob Dnevu državnosti: od vedno živimo na svoji zemlji

Ob dnevu državnosti prinašam krajšo misel in pozdrav najbolj narodno zavodne občine, ki leži na italijanskem teritoriju. Števerjanci radi zahajamo v matično domovino, na slovensko stran Brd in se radi srečujemo, zabavamo in sodelujemo z našimi sosedi.

Zelo pomemben trenutek slovenske osamosvojitve, nastanek naše države, je prav osamosvojitvena vojna, ki nam je takoj na začetku devetdesetih let omogočila samostojno slovensko državo. 25. junija 1991 je bila sprejeta Deklaracija o neodvisnosti in Temeljna ustavna listina o samostojnosti in neodvisnosti Slovenije. Prav naši heroji, Teritorialna obramba in slovenska policija, imata velike zasluge, da se lahko danes ponášamo s svojo samostojno državo. Veliko stoletij, preveč časa, smo Slovenci čakali na ta epohalni dogodek, ki mu menda

posvečamo premalo pozornosti. Ob koncu meseca junija smo obeležili slednji praznik, kot že vrsto let, pri Terpinovih na Klancu v Števerjanu: tam je plapolala slovenska zastava, na raznih institucionalnih mestih v Sloveniji, v naši matični domovini, pa je večkrat ne videvamo. Slovenci smo mogoče včasih premalo ponosni na svoje simbole.

Primorci, Korošci, Štajerci, Dolenjci, Notranjci smo takoj prepoznavni po naši govorici, tako tudi pripadniki slovenske skupnosti, ki živimo v Italiji, saj radi vrivamo v pogovor kako besedo kar po domače. Zavedamo se, da to ni najbolj pravilno, ampak potrebno je ohraniti govorico naših krajev, lepih vasi; vsak kraj ima pač svoj naglas, z različno besedo povemo pač isto stvar. Zaskrbljujoče pa je dejstvo, da na vsedržavni slovenski televiziji -ko poslušamo dnevnik, razne oddaje - preveč pogosto zasledimo kako tujko. Kaj pa, ko dobi-

mo v Gorici letake in transparente izključno v italijanskem jeziku? Pa so organizatorji pobud, praznikov, manifestacij društva in ustanove iz matične domovine? Večkrat smo premalo ponosni na svoj jezik.

Zavedati se moramo, da smo Slovenci enakopravni člani združene Evrope. Slovenska država je majhna, samo dva milijona nas je, a ravno tako danes ponosno nastopamo na svetovnem prvenstvu, slovenska reprezentanca se je resnično uveljavila, kljub številčno in ekonomsko močnejšim ekipam in državam. Postali smo svetovno prepoznavni. Ne smemo pozabiti na odličen uspeh slovenske smučarke Tine Maze na zadnjih zimskih olimpijskih igrah, nastopala je v slovenskih barvah. Še veliko ostalih uspehov bi lahko našteali. Brez osamosvojitvene vojne leta 1991 pa vsega tega sploh bi ne zapisovali! Slovenija je čudovita dežela, z velikim naravnim, turističnim zalogajem, slovenski človek je delaven, marljiv, skrben in uspešen. Premalo smo včasih ponosni na svoj narod in korenine.

Majhne uprave v Italiji bodo z reformo javnih uprav na velikem prepihu. Slovenci, ki živimo v Italiji, imamo zadovoljiv zaščitni zakon, ki pa se ga v celoti sploh ne izvaja. Volja italijanske oblasti je ukinitve manjših občin, češ da je nujno potrebno zmanjšati stroške, varčevati, pri tem pa se sploh ne upošteva teritorialne specifičnosti posameznih vasi, kaj pa še narodne skupnosti, ki v njih živijo. Menda se občini Števerjan pišejo hudi časi. Mi se še vedno čutimo ogroženi s strani nekaterih političnih krogov. Naši predniki so prestali obdobje črne vladavine, ampak tudi nam se na obzorju ne pišejo lepi trenutki. Toliko bolj se moramo torej mi sami, v naši sredi poenotiti, se opogumiti ter sami odločiti o svoji usodi. Podpirati moramo edini slovenski politični subjekt v Italiji, ki skrbi za dobrobit vseh nas, štiti interese naših ljudi in neoporečnost našega teritorija. Tisti, ki nas ne spoštujejo, se morajo zavedati, da od vedno živimo na svoji zemlji.

Marjan Drufovka

UPRAVNE OBLIKE GORSKE SKUPNOSTI JE TEMELJNA IZBIRA ZA PRIMEREN RAZVOJ

Ob zdajšnji že tretji reformi Gorskih skupnosti, ki jo pripravlja deželna vlada Renza Tonda, se kot upravitelj sprašujem, kakšna naj bi bila sploh organizacijska oblika te, z ustavo določene, ustanove. Vsi – pri tem mislim predvsem na upravitelje- smo si namreč enotni, da zahteva upravljanje gorskega teritorija veliko pozornosti s strani politike ter izbiro primerne sredstva (beri upravne oblike) za njegov razvoj. Ločujejo pa nas vprašanja o tem, kako velika, v denarnem smislu, naj bi bila ta pozornost, preko katerega instrumenta naj bi se le-ta prenesla na teritorij ter kje naj bi se sploh nahajal ta teritorij.

V današnji težki ekonomski situaciji si nobeno območje ne more privoščiti izgube še tako majhnih finančnih ugodnosti, ki jih je do danes prinašala umestitev celotnega ozemlja Občine (ali samo nekaterih njenih delov) v t. i. gorato območje. Zaradi tega je treba pozorno spremljati vse tiste pobude, ki so usmerjene k spremembi tega. Tu se razli-

ke v pogledih politikov pravzaprav šele začenejo. Zaradi svoje geomorfološke strukture zaobjema namreč naša dežela tipično gorata območja, hkrati pa je tudi bogata z gorskim teritorijem. K temu prištevam tudi briško stvarnost. Prav tak teritorij bi se lahko naenkrat znašel izven Gorske skupnosti, ker je npr. nadmorska višina kraja prenizka oz. je BDP na prebivalca previsok. Težave, s katerimi se srečujemo, pa so iste kot za ostala območja: plazovit teren, pomanjkljiva javna infrastruktura kot so telekomunikacije, javni prevozi, javna razsvetljava ipd. ter nižje možnosti vlaganja v nadaljnji razvoj.

Glavno vprašanje pa navsezadnje ostaja izbira upravne oblike Gorskih skupnosti. Odločitev med Agencijo, Združenjem brez pravne osebnosti ter Zvezo s pravno osebnostjo namreč prinaša dobre in slabe lastnosti. Odgovore na to vprašanje pa bi morali iskati ob upoštevanju dveh ključnih vidikov: učinkovitost upravljanja Gorske skupnosti ter avtonomijo subjektov (beri občin), ki jo sestavljajo. Kdor zagovarja Združenje brez pravne osebnosti, si želi

predvsem na prvem mestu ohraniti avtonomijo svoje občine, ki jo je zadnji javno predstavljeni zakonski osnutek že močno načel. V bistvu ta predlog predvideva, da bo vključitev občine v Gorsko skupnost avtomatično privedla do uveljavitve sledeče upravne sheme: župan brez odbora z minimalnim občinskim svetom (npr. 6 svetovalcev) ter matičnim uradom. Ostale službe pa bodo prerazporejene na Zvezo, ki bo vršilec vseh ostalih pristojnosti. To na dolgi rok prinaša izvotlitev inštituta občine ter njeno postopno ukinitve. Izbiro Agencije trenutno nihče ne zagovarja in je bila predstavljena samo kot možna alternativa pri reorganizaciji Gorske skupnosti Ter, Nadiža, Brda.

Danes se, žal, preigravajo različni scenariji, ki so v veliki meri odvisni od dnevnih politike. Taka upravna nestabilnost pa je v danem trenutku izredno škodljiva, saj upraviteljem ne omogoča jasnega pogleda v sedanjost, kaj šele v bodočo realnost.

Milko Di Battista

Mladi SSK

MLADI ZA MLADE PREDSTAVILI CD DVOJEZIČNIH TABEL V LJUBLJANI

Dvojezični napisi so najbolj sporni zaščitni ukrep, ki vsakomur dokazuje multietnični značaj nekega območja in torej prisotnost neke manjšine na teritoriju.

Člani skupine Mladi za Mlade so kot mladi Slovenske Skupnosti v Ljubljani prvič predstavili svojo zgoščenko, ki predstavlja ambiciozen projekt, in sicer zbirko fotografij vseh cestnih oznak v tržaški pokrajini, ločenih po občinah, ki so enojezične in bi po zakonu morale biti dvojezične.

Zgoščenka je opremljena z avtomatskim pogonom. Najprej je orisano pravni okvir, torej zakonodaja, ki določa pravice naše manjšine na

povezan, da lahko gledalec nazorno in enostavno raziskuje po območjih.

Zgoščenko so pripravili člani skupine Mladi za Mlade s pomočjo odv. Andreja Berdona, ki je uredil pravni okvir, in inž. Danijela Šuligoja, ki je poskrbel za tehnično plat projekta.

Prva javna predstavitev zgoščenke je bila v Ljubljani na sedežu Inštituta dr. Jožeta Pučnika. Skupino je predstavil Dejan Valentinčič, ki je z Inštitutom organiziral večer. Valentinčič je v Evropskem parlamentu v Bruslju opravil krajšo dobo stažiranja in pri tem raziskoval položaj slovenske manjšine v Italiji in

Koroško. Člani skupine Mladi za Mlade so prejeli laskave pohvale s strani gostiteljev, organizatorjev in ostalih udeležencev. Zgoščenka je prevzela publiko, saj je vse udeležence tematika zelo zanimala.

Skupina je tako navezala nove stike z matico, še posebej pa pričela z nizom predstavitev svoje zgoščenke. Člani Mladi za Mlade bodo ta dokument predstavili še v Trstu, v Gorici, v Čedadu, na Trbižu in v Celovcu, nakar bodo projekt popeljali kar v Bruselj, kjer bo le-ta predmet dnevnega reda za komisijo za manjšine.

venci iz Italije zahtevali konkretno spoštovanje zaščitnega zakona in še posebej njegovega 10.člena. Po njihovem mnenju se z jasnimi zahtevami pride od lažjih pogajanj: Slovenci bomo lahko odslej od javnih uprav zahtevali točno število tabel in imeli realno možnost izračunanja stroškov za udejanjenje popolne vidne dvojezičnosti, kar naj bi bistveno pripomoglo k postopnemu udejanjanju vidne dvojezičnosti pri nas.

Tomaž Špacapan

tem območju. Temu sledi predstavitev posameznih območij tržaške pokrajine na podlagi uradne deželne kartografije, kjer so označene točke s spornimi cestnimi oznakami. Točke se direktno povezujejo na posamezne slike. Ves material na zgoščenki je avtomatsko primerno

Avstriji. Na predstavitvi je nato Tomaž Špacapan orisal zgoščenko in sam pomen tega projekta za slovensko manjšino v Italiji. Po predavanju so udeleženci postavljali številna vprašanja o naši manjšini in o njenem delovanju, o problemih z dvojezičnostjo in o stikih z bližnjo

Izdelek, ki predstavlja točen načrt enojezičnih tabel, torej njihovo točno število in kraj, kjer se nahajajo, je popolna slika ozemlja tržaške pokrajine, razdeljene po posameznih občinah, kjer je dvojezičnost obvezna po zakonu. S tem dokumentom bodo lahko mladi Slo-

Uredništvo in uprava: **TRST, Ulica G. Gallina 5**
SKUPNOST - Reg. na sodišču v Trstu dne 22. januarja 1977, št. 509. Odgovorni urednik Alojz Tul. Izdaja društvo Skupnost. Poštni tekoči račun: 14739346. Tiska **Graphart s.r.l.** - Ulica Josip Ressel 5, 34018 Dolina (Trst), tel. 040/8325150.